

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Telefón szám 34.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYILTÓTT PÖTTÖRSÉ 50 FILLÉR.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:

ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadónok:

STRAUSZ SÁNDOR.

Az asszony és a társadalom.

Irtá: Kretschy Ferencné.

A modern nő evolúciója foglalkoztatja az egész társadalmat. Ez a kérdés számtalan laborra szelte az embereket s külön-külön mindenkinek megvan a maga egyéni nézete e tárgyra vonatkozólag.

A nő mai társadalmi állását az élet maga, ez a nagy mester, teremtelte és fogja továbbfejleszteni, bármiként vélekedünk róta.

Az emberek legjobb tanítója mindenka az életszükség volt és ez tanította meg a nőt is természetes adományait a saját javára kiaknázni és mert ez az erőpróba nem ellenkezik a természettel, a küzdelmet siker koronázta.

Európa északi országai adták meg a lökést az amugy is gördülőben lévő nő kérdésnek és jelenleg lavinaszerűen borította el az egész kontinenst s éppen nem kell csodálkozni, hogy Európának legdékelebbi országában, Görögország fővárosában, csak az imént foglalta el tanszékét egy egyetemi nőtanár.

A nő állása a társadalomban hatalmas változáson ment át.

A fiatal leány nem szorul többé a megváltó végégyre, hogy megélhessen, vagy hogy pozíciója legyen a társadalomban. A tehetséges asszony kamatoztathatja tudását és csakugy lebel támasza családjának, mint a férj. Az özvegyasszony sem kénytelen többé új férj után halászni vagy a rokonság terhére lenni, hanem hajlama és tehetsége szerint kereshet megélhetési forrást.

A megváltozott viszonyok új női típust teremtettek. De ha figyelemmel kísérjük a

modern nő kialakulásának minden mozzanatát, nem kell féltelnünk az új típust, csak asszony maradt a modern nő is, aki képtelen nemeket erőnyeit és gyengéit megtagadni, melyeket a természet belé plántált.

A mai asszony csak abban különbözik a tegnap asszonyától, hogy sulba dobta a félték határozatlanságot, az önkénytelen alázatlanságot, a leheletszerű gyöngédséget és ingatlanságot, melyből csak a csaltság sarjadt ki, mely ösanyainkat annyira jellemezte.

Az erő ott lappangott lelkében századok óta, az észleltség is megvolt, csak az akaratot nyomták el beúne s a modern nőnek nincs más dolga, mint ezt a korlátot áttörni.

Az élet viszonyai komolyá tették a nőt, gondolkodóvá s ezáltal bátor lett, kilépett a küzdőterre, amely eddig egyedül a férfi birodalma volt.

A nő bátor fellépése a férfi izlését, véleményét is megváltoztatta.

A tegnap asszonyával sok régimódi fölfogás is eltűnt, mindenekelőtt a pusztai fizikai nő szépség imádása. Mig régebben egy-egy kiváló nő szépséggel telekiabálták a világot, addig ma egyedül a testi szépség unalmas téma lett.

Ma az okosság, a szellemesség az elsőség. A modern higienikus szépségápolás, a ráncokkal együtt sok mindent ellüntetett.

Tudnivalók a koleráról.

1. A kolera hasmenéssel, hányással, görcsrel és gyors elgyengüléssel jár.

2. A kolera nagyon ragadós betegség; csirája (ragálya) a beteg bélürülékében és hányadékában van.

Mikor felöltözött, boldogan, szinte rohanva sietett ki az utcára, hogy fölkeresse menyasszonyát.

Egy-két barátja, kik érkezéséről tudtak, már reggel óta várta, hogy Andor lakásának ajtaja fölnyíljk és őtöle magától hallhassák a kisvárosban annyiszor megvitatott külföldi szereplésének történetét.

Igy történt, hogy mikor kilépett a kis földszintes ház kapuján, majdnem összeütközött Lacházi Lászlóval, gyerekkori és iskolai legjobb barátjával.

Andor! Laci! — hangzott a két név egyszerre és a következő pillanatban a két igazi baráti kebel érzésének villamos árama vonaglott át a két egymást szorító kézén át.

Már egy órája várlak. Azt hittem, hogy soha sem fog az ajtódn nyilani. Te kegyetlen ember! Igy meg kell várakoztatni a barátaidat? Különböleg ne felelj! Hagyd el a mentegetőzéseket. Inkább arra felelj, hova indultál?

Ha nincs sürgős dolgod, úgy kérlek, tarts velem. Hiszen amióta távoztál, annyi történt, hogy elég lesz végighallgatnod.

Még kérdezed, hogy hova indulok?

Igen! — hiszen neked menyasszonyod volt Volt? Van is!

Igen! Igen! — felelte Laci megrázkódva. Tehát oda akart menni, susogta maga elé.

Kora lesz még oda menni. Jer velem. Elmegyünk a sétaterre s azután, ha akarsz, mehatsz.

3. Átragadhat az egészségesre mindarról, ami a kolera bélürülékével, vagy hányadékkal bepiszkolódt és pedig különösen: a betegről, ápolójáról, ruha-, fehér- s ágyneműjéről, evő-, ivó- eszközeiről s edényeiről, ételéről, italáról.

Veszedelmes az a holmi is, amelyet a koleras beteg nem használt ugyan, de a lakásából, hazából való. Veszedelmes az is, ami sok ember kezén fordul meg, pl. piaci, korcsmai, kávéházi evő- s ivóeszközök, továbbá bepiszkolódt pénz stb.

4. A kolera leginkább arra ragad át, aki a beteggel, vagy holmijával bánik és mosatlan kézzel eszik, iszik, vagy mosatlan kézbe fogott tárggyal (dohányzó, író vagy egyéb eszközzel) nyúl a szájához.

5. Igen sokan betegedhetnek meg akkor, ha a koleras beteg ürülete, hányadéka, vagy szennyes mosdóvíze kútba, forrásba, folyóvízbe vagy egyéb ivóvízbe jut, amelyet sokan használnak.

6. Leginkább az betegszik meg kolerában, aki gyomrát ronlott (soká állott) eledellel, nyers zöldséggel (pl. ugrókvál, salátával, hagymával), gyümölcsrel, szeszest itallal elrontotta, aki magát s lakását tisztátlanul tartja és zsufoltan, azaz sokadmagával szűken lakik.

7. A kolerától megóvhatja magát az ember:

ha nem látogat koleras beteget; ha nem jár összejövetelekre (halotti torra, vásárookra stb.-re);

ha gondosan mosakodik s különösen kezét minden étkezés előtt tiszta vízzel, szappannal mossa;

ha csupán frissen főzött vagy sültöt

A csere.

Irtá: Kristály István.

Andor tegnap érkezett meg. Magával hozta messze idegenből a mérnöki diplomát. És most ismét itthon van.

Itthon! — óh mennyi édes kép emléke zsongott e szóban.

Mikor felült a vonatra, hogy hazája felé induljon, úgy érezte, hogy egy új világ kapujában áll. Egy új világban, melynek a megalkotója ő és ahol küzdesének a jutalma, egy boldog családi otthon várakozik reá.

Mikor aztán reggel fölébredt abban a régi, kedves szobácskában, ahol a diákkori küzdelmek folytak le, lelkében valami édes melegség áradt szét és amint elgondolkodott a mult fölött, minden régi dolga fölédelt és közeledett feléje mosolyogva, intgetve: üdvözölje őt.

A sok apró emlék lassankint határozott alakot kezdett ölteni. Egy kedves képpé formálódtak. Egy bájos leánylakké, ki mosolyogva közeledett feléje, kezében babétkoszorút tartott, hogy megkoszorúzza őt.

E kép egyszerre lefoglalta egész képzeletét és lefoglalta akkor is, mikor már elnomályosuló szemei előtt alakatlan köddé foszlott az egész.

Szinte élettelenül feküdt nyugyán. Mikor zsiabdadsága megszűnt, egyszerre valami kimondhatatlan vágy fogta el, hogy az álmoképet a valóságban is láthassa.

Hogy akarok-e? Ez talán csak természetes! Jól van. Különböben mondok valamit. Ismered Kapui Gézát?

Az orvos fiát?

Igen!

Mi van a fiuval? Pesten gyakran találkoztam vele. Mikor én második éve jártam a műegyetemre, akkor jött Budapestre és az orvosi fakultásra iratkozott.

Igen, így tudom én is — felelte Laci.

Most két éve végzett és most itthon van. Segédkezik édes apjának. Sőt újabban szó van arról, hogy atya egészen vissza fog vonulni és akkor Géza fogja a rendelést folytatni.

Géza ugyanis meg fog házasodni. Érdekes házasság. Hallgasd csak a történetét. Tudom, hogy téged érdekelnek a leiki problémák. Erdemes lesz a megfejésre.

Ó most feleségül vesz egy leányt, kivel különösen gyűlölték egy időben egymást. A leánynak már jegyese is volt. Jegyese mindez ideig nem tudta menyasszonya szándékát, hogy már mással fogja az élet küzdelmét megosztani. A leány és Géza, még Géza diákkorában szomszédok voltak. A leányka kis virágoskertje közvetlenül a két udvart elválasztó kerítés mellett volt. A kertben levő ibolyák és tulipánok egyszer csak elkezdtek fogyni. Sokáig bizonytalanság fedte a kis virágok sorsát. Egyszer azonban kiderült a titok.

Géza a szomszédék ablaka alatt ment el mindig, ha iskolába ment.

eledellel él és evő- s ivóeszközeit forró, lugos vízben mossa;

ha ivásra olyan vizet használ, amelyet felforraltak, aztán lehűtöttek és ha az elfett eledelt s az ivóvízel gondosan fedve tartja; ha evésben, ivásban mértékletes és gyomorrontó eledellől és gyomorrontó italtól tartózkodik;

ha önmagát, ruházatát, ugyszintén lakását (házát) és udvarát tisztán tartja. Gondoskodni kell arról, hogy a ház udvarán gödör legyen üllökével s hogy ott végezze a szükségét az egész háznép, mert abból is veszedelem támadhat, ha a bétűrülék szanaszét szivárog (kúlba, folyóvízbe), vagy, ha kútja, tyúk vagy egyéb náziállat széthordja.

8. A kolerás, ugyszintén a gyanus beteget az előljárásnak mennél előbb be kell jelenteni.

9. Az egészségesektől azonnal el kell különíteni és gondosan ápolni, orvossal gyógyítani. Mindezt a leghelyesebben kórházban lehetjük.

10. A kolerás beteg — ha csak teheti — edénybe ürítsen. Bétűrülékét, hányadékát, mosdó- s mosóvizét ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni), úgy, hogy ugyanannyi oltott meszt öntsenek hozzá, vagy más szert, amelyet az orvos fertőtlenítésre rendel.

11. Aki a beteggel bánik, gondosan mosakodjék; kezét szappannal s vízzel s aztán ecettel mossa, száját (naponta többször) ecetes vízzel öblítse és ne egyék, ne igyék a beteg szobájában.

Tanácsos a kolerás szobájának küszöbe elé ecetbe mártott rongyot teríteni s arra lépni

12. Ha a beteg egészen meggyógyult, langyos, szappanos vízzel tetőtől talpig mosakodjék vagy fürödjék meg és tisztába öltözködjék.

13. Ha a beteg meghalt, nem kell lemosni s öltöztetni, hanem csak azt cselekedni, amit az előljárásgal rendel.

14. Akár meggyógyult, akár meghalt a kolerás beteg, szobáját mindenestül ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni)

Nevezetesen:

Moshat a szennyes ruhát, ágy- s fehérneműt csak akkor lehet kivinni s mosásba adni, ha legalább 2 órán át lugos, vagy szappanos vízben áztatták (pl. teknőben, dézsában).

A leány aztán észrevette egyszer Géza gomblyukában a tulipánt és ibolyákat. Ettől kezdve figyelni kezdett. És bizony rájött, hogy a virágotulvaj: Géza. Kicsi, érzékeny leányszívének minden erejével gyűlölni kezdte a leiketlen fiút, ki úgy garázdálkodott az ő virágaiban.

És az egészen az az érdekes, hogy ebből a gyűlölethől később egy egészen komoly gyűlölet keletkezett.

Mikor Géza ezt észrevette, egy darabig ügyet sem vettek rá. Később azonban bosszantani kezdte a dolog. Sőt utóbb úgy vette észre, hogy ő is gyűlöli a leányt, aki képes őt oly engesztelhetlenül gyűlölni azért a pár virágrért.

Géza aligha volt csak egy kissé is lélekismerő, mert különben tudnia kellett volna neki, hogy egy leány, ki virágot ápol, az tulajdonképen a saját mélyen érző lelkének idealizmusát akarja megtestesíteni azokban az apró virágokban, amelyeknek elpusztításakor úgy érzi magát, mintha a lelkének azt a részét ténjé ki valaki, melyből az érzések támadnak. Ilyennek az elvesztése elég ok a gyűlöletre, veté közé Andor.

Es így tartott ez éveken át. Most a télen egy bában találkoztak. Géza, édesanyja kérelmére felkérte a leányt. Tánckörben, mint később megtudtam, körülbelül ez a párbeszéd folyt le közöttük.

Nagysád! — ön gyűlöli engem.

Igen!

Szalmazsákok, ugyszintén duunát, párnát, paplant a tok (boríték) lehuzása s lugos, vagy szappanos vízbe áztatása után, erős ecetes ruhával jó le kell dörzsölni s a napra kitenni.

Nem moshat ruhát ugyanígy, vagy olyan szerrel kell kezelni, amelyet orvos rendel.

A beteg szobájában tartott holmit, ha nem is használta a beteg, ugyszintén a mosott, tisztogató holmit is a napra kell kitenni.

A kolerás ágyszalmáját, ételmaradékát és a szobájából kikerülő szemetet el kell égetni.

Evő- ivóeszközeit, edényeit legalább negyedórán forróvízben, vagy két óráig lugos vízben kell tartani.

Festellen ágyat, széket, szekrényt s egyéb festellen butordarabját forró luggal, vagy szappanos vízzel, festelt vagy finomabb butort s némely más tárgyakat olyan szerrel kell lemosni, amelyet az orvos arra a célra rendel.

A szobát, a melyben a kolerás feküdt, ki kell meszelni, még a földjét is; ajtót, ablakot, ha a szoba padlózott, a padlót is forró luggal kell felmosni. A szoba ajtaját, ablakát nappal tárva-nyitva kell tartani.

A belügyminiszter.

Borzalmas számok.

Az amerikai Szabadság hivatalos adatok alapján a következőket írja:

Pennsylvaniaiában 231 millió 966 ezer és 70 tonna szenet bányásztak a múlt esztendőben. Ennek az óriási szémennyiségnek a kiaknázása 1125 monddé egyezerszázhuzsonöt ember életébe került. Az állami bányahivatal most közzétett hivatalos jelentése szerint ennyien pusztultak el az elmúlt évben a pennsylvaniai bányákban.

A kimutatás szerint puhaszénből 148 millió 696 ezer 776 tonna került felszínre. Összesen 187.711 ember aknáztta ezt a nagy mennyiségű szenet, amelynek bányászása közben 527 ember pusztult el.

Keményesen 83.696.294 tonnát termeltek a pennsylvaniai bányák 167.927 alkalmazottal, akik közül munka közben 598 ember vesztelte életét.

Pennsylvaniaiában nagy az elpusztult bányászok száma, de a statisztika azt bizonyítja, hogy aránylag a többi amerikai államokban

még nagyobb emberáldozattal jár a szénbányászás.

Megjegyezzük, hogy az elpusztultak legtöbbször magyarországi tót és olasz. Amerikai nincs tíz se az ezerezen felül levők között, mert a benszültt amerikai a halál biztos pilvarába nem megy kenyeret keresni. Ez a kenyér igen alkalmas az idegennek, akit az amerikai az általatt tart egyenrangúnak.

Nincs nap, melyen borzalmas szerencsétlenség ne történnék, s nem vehetünk kezünkbe amerikai lapot, amelyben ilyen szerencsétlenségről ne lenne hír.

És ami a legszomorítóbb, nincsen rá eset, hogy magyar munkás, mikor amerikai partot és hetek meg hónapok számára munkát keres, mást, mint szénbánya munkát kapjon. Mert aki csak valahogy betevő falatot másképen kereshet, az nem boldog életét kockáztatni? Ezért marad idehaza annyi asszony özvegyen: ezért hull annyi könny: s ezért emlegeti sok ajak átkozva Amerikát.

De azért még mindig vannak emberek, akiket el lehet kápráztatni Amerikával. Hasonlók az éjeli bogárhoz, akik nekirepülnek a tűznek s szárnyaszegetten esnek bele s pusztulnak el. Egy azonban bizonyos, a kivándorlás Amerikába alább hagyott. Nem olyan szuftoltak már a vérünket vívó hajók. Ellenben haza mind többen jönnek, sokan a csalódottak, az Amerikát átokkal emlegető meglettek. Nekik igen nagy érdemük van abban, ha igazság szerint oly sötét képet festenek az amerikai magyarság helyzetéről, hogy aki még Amerikába akarja menni, — annak is alaposan elmegy a kedve tőle.

Nemzetünknek teszünk nagy szolgálatot, ha a népet felvilágosítjuk s az ügynökök gonosz munkáját sikertelenné tesszük. Mi a sajtóban e tekintetben bőven kivesszük munkarésünket, de ezt várjuk azoktól is, akik a népre hatással vannak.

— **Hirdetmény.** Csáktornya község előljárása közhírré teszi, hogy az 1911. évi házadó I. II. és IV. oszt. kor. adó és a tüke kamat és járadékadó kivételi lajstromok f. hó június 17-ől 25-éig Csáktornya község házáznál 8 napi közzsemlére kitéve van.

Csáktornya, 1911. június 16-án.

A község előljárása.

A virágok?!

Igen!

Azok a virágok különben is elpusztultak volna idők folyamán.

Igen, el; de elmulásuk természetes és érthető ügy. De hogy szentségtörő kézzel nyuljunk hozzá és életének végét vessünk azért, hogy pár óráig hivalkodhassunk vele, ez: önzés.

És nagysád hiszi, hogy az a törekvése, hogy a virágok tisztán csak saját gyönyörűségére szolgáljanak, mentes az önzés látszatától?

Az a lélek, amelyik valami szépet és jót alkot azért, hogy az saját gyönyörűségére szolgáljon — természetesen mások kára nélkül — az nem eshetik az önzés vádjá alá.

A jelen esetben lényegileg nem, ezt elismerem; de a látszat azért megvan.

Ugy-e bár szabad remélnem, hogy ez ügy tisztázódott azokkal a virágokkal? — kérdezte Laci.

En különben hajlandó vagyok hibáért vezekelni. Ha nagysád megengedi, holnap vinni fogok egy pár virágot, mit saját magam ápoltam.

Így tehát ön is épen abban a helyzetben van, hogy a látszólagos önzés vádjá alá esik.

Hogy ezt elkerüljem — engedelmével — viszek nagysádnak belőlük.

Helyes! Elfogadom! De viszont én is fogok

önnek adni. De megfogadja, hogy el fogja őket ültetni, amint én fogom azt tenni.

Parancsára.

A virágcsere másnap megtörtént. És azóta többször megismétlődött.

És lassankint e két lélek, előbb még ellentétes érzelmefolyama úgy ömlött össze, mint mikor két patak vízet jégkéreg választja el egymástól. Az összefolyás, míg a jég olvadása tart, lassu; de amint a jég elolvadt, rohamossá, ellenállhatatlanná lesz.

A sajtóságos körülmények között létrejött érzelmefolyamat hatása alatt egészen eltörpült a leány lelkében az az érzés, mely őt előbbi jegyeséhez fűzte.

Különben is nagy rést ütött azon már az idő is, amely a jegyeseket oly hosszan elválasztotta egymástól.

És ki az a leány? — kérdezte Andor szorongó aggodalommal.

Kövári Mariska! — felelte Laci.

Andor egész testében összerázkódva ragadta meg barátja kezét és tagolatban beszéd hagyta el remegő ajkait: Ó, hisz ő az én menyasszonyom!

Csak volt! egészíté ki Laci.

S mikor Andor az esti vonattal elhagyta a kis városkát, ahol reményeinek eltörtött bálványát hagyta, borusan sugta maga elé: ez a két ember mikor jegygyűrűt cserélt, akkor tulajdonképen a saját lelkét cserélte el.

K Ü L Ö N F E L É K.

Gyermekliga. Bár a gyermekliga érdekében lefolytatott gyűlés az egész városban befejezést nyert, az adományok mindennél még sem érkeztek be. Ezért szünetet késedelme a gyűlés eredményének kimutatása is. Mielőtt a jelentések befolytak, a gyűlés eredménye lapunk után azonnal publikáltatni fog.

Záróvizsga. A helybeli áll. ovodában a záróvizsgálatot jövő vasárnapon, e hó 25-én, tartják meg. Kezdede 9 órakor.

Nyilvános köszönet. Mindazon t. hölgyek, kik a »Gyermek-liga« részére történt gyűlést szíves fáradozásaikkal előmozdították, fogadják az úton halás köszönetemet. Szívélyes üdvözléssel Pethő Jenőné.

Évzáró vizsgák. A perlaki közs. iparos tanonciskolában az évzáró vizsgát i. hó 18-án. d. e. 9—12-ig tartják meg, ugyanakkor lesz az iparostanoncok rajzkiallítása is. Az állami elemi iskolában a hittanvizsga f. hó 19-én d. e. 8-tól d. u. 4 óráig, az osztályvizsgák f. hó 21., 23. és 24-én, a »Te Deum« 25-én tartatnak meg 25-én d. u. gyermekmulatság lesz a Hermán-féle kert-helyiségben.

Iparostanoncok kiállítása. Az iparostanoncok vizsgái alkalmával rendezett kiállítás a tavalyinál nagyobbokú érdeklődés mellett tartott meg. 23 tanonc 24 tárgyat állított ki, melyek a bírálóbizottság egyhangú véleménye szerint mind kifogástalan szép készítmények voltak. Kiállított: 1 példány kisebbített »Muraközt«, 5 pár csizmat, 3 pár cipőt, 2 pár félcipőt, 1 öntöző kannát, 1 gázcső tartót, 1 fejszét, 1 palkót, 1 szeghuzs kalapácsot, 2 db. kereket, 1 köteg kötelet, 1 fényképtartót, 1 szekrényt, 2 kis hordót, 1 nadrágot s 1 mellényt. A kiállítás közt 54 K díjat osztottak ki: 2 öt, 3 négy, 4 három, 6 két s 9 egy K-s díjat. Az első díjat egy kis hordóért Wolf János (Bőtöm Gyula, kádár) nyerte el, a 2-ikat Herzenszky Bálint (Krall Imre bogár) egy nagy szekérkerékért s fényképtartóért. A többi díjakat Golenko János (Golenko Menyhért csizmadia), Hermann Jakob (id. Premec Miklós csizmadia), Kaniski Márton (Domján József cipész), Ceizek Lajos (Strausz Sándor könyvnyomdász), Kubár János (Hanzsel Béla asztalos), Gasparlin István (Oreski István kovács), Kopjár Ferenc (Kopjár István szabó), Csucek Mihály (Lugarics János kádár), Goricsáncz György (Prstec Ignác lakatos), Novák József (Paksica Flórián kovács), Novák Mihály (Krall Imre bogár), Kipke István (Megla Gusztáv bádogos), Visnics András (Segovics Bálint csizmadia), Vrbancs József (Segovics Antal csizm.), Zseleznyák Rókus (Segovics Bálint csizm.), Pavlekovics András (Dimitz Antal cipész), Skrep Ferenc (Kerznár Antal cipész), Vreszk István (Masztnak József cipész), Jull Fábán (Filó Ádám cipész), Kalcseck Balázs (Petrics Ignác köteles), Zdelár Ádám (Nádasi József szabó) kapták. A díjakat buzdító beszéd kíséretében Zrinyi Károly igazgató osztotta ki. A kiállításon az iparostanületet id. Premec Miklós elnök, Halmos József jegyző, Oreski Mihály s Hanzsel Béla iparosok képviselték.

Gyermeknap. A zalaegerszegi gyermeknap öszes bevétele 182 K volt, amiből a Karácsonyta-egylet céljaira 50 K-t tartottak vissza.

Felhívás! Néhai Eichberg Adolf, a nagykanizsai kereskedelmi iskola volt igazgatója, emlékének megörökítésére irányuló akcióval kapcsolatban egy emlékirat kiadását

határoztuk el. Az emlékirat igen becses része a volt tanítványok névsora lesz. E névsor pontos összeállítása végett ez úton azzal a szíves kéressel fordulunk az elhunyt volt tanítványaihoz, hogy foglalkozásukat és lakóhelyüket a végrehajtó-bizottság elnökével, Grünhut Henrik úrral, Nagykanizsa, menüél előbb tudatni szíveskedjenek. Nagykanizsa, 1911. június hó. A végrehajtó-bizottság.

Határrendőrség. A helybeli határrendőrség tudvalevőleg hurcolkodik. Igen kényelmes lakás épül számára a Zrinyikülvárosban, a vasúti állomás tőszomszédságában, ahová már június 1-én kellett volna beköltözködni. A beköltözködés azonban késedelmet szenvedett, a késedelmes építkezés folytán. Ugy látszik azonban a bérbeadó építkezés az újabb terminust sem lesz képes betartani, minek következtében kérdésessé válik, hogy a határrendőrség egyáltalában behurcolkodik-e új otthonába. Illetékes helyről úgy értesülünk, ha az épület augusztus elsejére fel nem épül, a határrendőrség a szerződéstől eláll.

Utóállítás. Az utóállításokat Nagykanizsán f. hó 20-án tartják meg.

A tüzoltók díszemlékérme. Ő felsége a király a miniszterelnök előterjesztésére a magyar szent korona országában a tűzoltás és mentés terén kifejtett huszonöt éves, elismerésre méltó tevékenység jutalmazására díszérmét alapított, melyre igényt tarthatnak mindazok, kik valamely tűzoltóságban vagy mentőcsapatban, mint annak működő tagjai, ha megszállással is, huszonöt éven át buzgó és hasznos tevékenységet fejtettek ki.

A kolera elleni védekezés. Már megirtuk, hogy a Velence-Gráz felől fenyegető kolera ellenében a magyar kormány a határszéleken védekezik s hogy ecébből a határon 24 helyen állított fel orvosi vizsgáló állomásokat. Ilyennek jelölték ki a csáktornyai állomást is. Az itt létesített állomás már 11-ike óta permanenciában van, miből kifolyólag azóta a helybeli orvosok felvitva teljesítették a Velence, illetőleg Pragerhof felől érkező utasok megvizsgálását. Szombaton már a belügyminiszter által kinevezett járványorvos, Deutsch Lipót szigorúorvos, kezdte meg itteni működését, aki a helybeli orvosoktól visárnap a szolgálatot átvette. A vizsgálatból kifolyólag a gyanusoknak talált utasokat a csáktornyai állomáson a vonatokról leszállítják s elküldítik. Egyelőre további intézkedésig a zrinyikülvárosi Tkalczeck-féle ház béreltetett ki, ahol a felmerülő esetekben a szükséges eljárást az utasítások értelmében az utasokkal szemben foganatosítani fogják.

Helyreigazítás. Az elítelt kerítőnő c. multkori bűnrückbe akaratlanul is egy sajnálatos tolibba csúszott be, mely könnyen félreértésre adhat okot. A hír közreadása során, ugyanis amikor Megla Istvánné elítélését lapunkban megjelentettük, utaltunk a vizsgálatra, melyet a helybeli határrendőrség az asszony ellen indított. E helyen akaratlanul is a »hajsza« szó került tollunk hegyére. Kijelentjük, hogy akaratlanul, mert e szó helyett a bűnügy nyomozás kitéll akartuk használni. Ahogy tényleg a határrendőrség által lefolytatott nyomozás hajsza nem is lehet s nem is volt.

Tenyészállatok eladása. A Csáktornyai állami tanítóképző-intézet gazdaságában eladó egy továbbnevelésre igen alkalmas 2 hónapos bikaborju, továbbá 2 drb. 3 hónapos yorschirei artány. Venni szándékozik az igazgatószáguál tárgyalhatnak.

A temető tolvajai. A helybeli izr. temetőben már hosszabb idő óta észlelték, hogy lelkelen kezek a temető virágait lépdesik, sőt a virágok törzseiben is nagy károkat okoztak. Csak hosszabb megfigyelés után jöttek rá, hogy e tettesek Pártlics Mihály, Fazs Bálint és Merlésa István csáktornyai hasz sihederék, akik hónapokon át nem átalották a holtak nyugalma a temetőben megbolygatni. Nem ártana a kath. temetőben is résen lenni, ahol szintén nincsenek kegyelettel a virágok iránt, melyekkel a holtak nyugvóhelyeit kegyeletes kezek nagy gondnal feldiszítják.

A »Vasárnapi Újság« a marosvásárhelyi ref. kollegium új épületének felavatásával foglalkozik. A többi aktuális képek anyagát a pünkösdi ifjúsági tornaverseny, a páris-róma-turini repülőverseny stb. adják. kiváló érdekességét Gerster Károly eredeti rajzai egyiptomi utazásáról, s a Budapest régi szobraitól közölt képsorozatok. Szépirodalmi olvasmányul szolgálnak Bebhly Zsolt emlékezése Löw Lipótról, Móricz Zsigmond novellája, Zsoldos László most kezdődő kis regénye stb. Egyéb közlemények: Löw Lipót arcképe, egy husz év előtti csoportképe Mikszáth Kálmánról, a dekátri evangélikus templom képe, cikk a Karagorgyevicsokról, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Előfizetési ára negyedévre 60 korona, a »Világkrónika«-val együtt hat korona (Budapest, IV. ker. Egyetemutca 4. szám.)

Méhészeti előadás. Pataki Béla pápai II. ker. vándortanár körútjában mult kedden délután Csáktornyára érkezett. Pataki vándortanár ezuttal az áll. tanítóképző-intézetben tartott előadást az intézet itt lévő III. és IV. éves növendékeinek.

Zajos mulatság. Györgyhelyen a Frász-féle kocsmában ugyancsak rátheltek a garatra, hogy a megtartott táncmulatság véres verekedéssé fajulhatott. A sok borivásnak, táncnak, virtuskodásnak s kocsmai gőznek egynehány koponyának a megselelése lett a vége. A verekedés áldozatai maga a kocsmáros s Redarics József, akik egy csomó fiatal legényt bepanaszoltak s a helybeli bíróság elé állítottak, mert rajtuk a dulakodásból kifolyólag hosszabb ideig tartó súlyos természetű testi sértéseket okoztak.

Nemes baromfiak kiosztása. A Csáktornyaividéki Gazdakör tagjai között a baromfi állomány nemeseitese céljából szándékozik kiosztani olyformán, hogy a tagok a nemes baromfi helyett cserébe ugyanoly fajú és nemű közönséges baromfiakat szolgáltatnak be. Kiosztásra csakis Orpington kakasok, pekingi gácsérok, emdeni gunarak és bronx pulykakakasok kerülnek. A kör elnöksége ezúton is felkéri a tagokat, hogy ezen nemes baromficsereire vonatkozó igényeiket a tagoknak megküldött levelező-lapokon a faj és szám megjelölésével Beszterczey Gábor m. kir. gazdasági szaktanár, gazdaköri titkárhoz Csáktornya — annál is inkább azonnal bejelenteni szíveskedjenek, mert a nagyméltóságú földmivetésügyi miniszterium által megadandó nemes baromfiak mennyiségét előre nem tudhatván: azoknak kiosztása a jelentkezés sorrendjében fog történni.

Váloperbeli eljárás az új perrendtartás szerint. Ilyen címen igen praktikus, nélkülözhetetlen népies munka jelent meg a Jogi Népkönyvtár kiadásában. A könyv az új polgári perrendtartás szerinti összes házassági (váló, bontó, megtámadási semmisségi) peres eljárásokat tárgyalja könnyen érthető módon úgy, hogy ezt nemcsak a jogászvilág és valamennyi igazságügyi s közigazgatási hatóság, hanem a laikus közönség is nagy haszonnal forgathatja. A könyv szerzője dr. Gerő Ernő, budapesti ügyvéd. A könyv ára egy korona és megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy lapunk kiadóhivatala útján, valamint a Jogi Népkönyvtárnál is, Budapest, VIII. ker. Velencz-tér 5.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: svaku nedelju.

Preplatna ošna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Mislimo na školu.

Premišlaval sam si, od česa da pišem. Im je tuliko stvari vu glavi, koje bi moral na papēr metnati, da niti sam neznam, kaj da zēmem naprē pak napišem našim čitateljom. Ipak mislim da bude najbolje, da pišem nekaj od škole, jer se vezda držiju vu najviše mestah egzameni iliti vižge kak to već pri nas veliju.

Zato najte se dragi bojati, ako vam nekaj od škole pišem, nebude to tak hudoga, kak si vi mislite. Jer našemu človeku je sve rajše, samo da mu človek od škole ne-prodekuje. Škola je pri nas vu mačuhinskom baratanju škole bi se svaki rad rešil, na školu najmēnje trošil, pak ipak je čudnovato, da svaki pripozna da je škola jako potrebna. Dakle škola je potrebna, samo da nebi trebalo plaćati naučitelje i tak dalje si misli to svaki.

Sad gledajmo jednoga vahtara. I za njega veliju da je potreben ali na njegovu plaću nitko nije jalen. Kak je to? Ali jeden sudec, jeden financ, jeden svećenik mortu zabadau sudi ili moli otečas pak ipak jim nitko nije jalen. To je zato jer je svēt navēk onomu najnezahvalneši komu ima najveć zahvaliti. Im Bogu ima svēt najveć zahvaliti, pa ipak je Bogu najnezahvalneši.

Ali idemo na našu pravu misel, govornimo malo nekaj od škole.

Škola je svakomu potrebna. Pri nas je još vnoگو i vnoگو ljudi, koji su bez škole zrasli gori, ali si i kuneju pamet, zakaj nisu vu školu hodili. Jer ako je i negda bilo

moguće prez škole ziveti ali premislimo si, da negda nije bilo željeznice, negda nije bilo štampanih knjigah i novinah i Bog zna kaj svega toga ne kaj je dēnes. Vezda je človek, koj nezna čitati i pisati tak kak slēpec, i za malo vrēme bude došlo vrēme da niti nebude mogel on ziveti koj čitati i pisati nezna, tak bude potrebna ta znanost.

Smešno je, ali je tak, da se vnoگی ljudi već pod staro vrēme moraju navčiti ime si potpisati jer jim je treba pēnez na vekslin. S imenom bi mogel nabrojiti nekoliko takovih ljudi, koji su se pod svoje staro vrēme navčili si ime potpisati.

Dēnes je skoro već vu svakim selu škola. Tak i mora biti. Ali ima sela, koja još niti dēdenes nemaju škole. Opet imaju nekoja sela školu, ali imaju takvoga naučitelja, da ništ nije vrēden. Istina Bog da se tomu nekoji baček veseli, koj more svojemu naučitelju reći »Ti rikleš,« ali dragi moji čitatelji to vam nikak nije niti na gizdavost obćine niti ne učiteljovu. Učitelj naj bude svim jednaki prijatelj i naučitelj, ali ne šnapsbruder. Čast i poštenje našim dobrim učiteljom, koji se trudiju i mućuju, ali kak med sudci i med popi ima smetje, tak i med učitelji ima dosta takovih koji nisu za tu svetu službu. Jeden se mi je muž tužil, da njihov naučitelj ide pijan vu školu i da tam zaspi, pak mu deca vuha nacukavaju. Čovek takve stvari skorom niti nemože verovati. Kak bi onda takav naučitelj mogel vu školi kaj navčiti vu jednim jeziku a ne da bi mu dva jezike trebalo vučiti, kak vu vnoگیh mestah vu Slavoniji. Ako se proti takovim naučiteljom buni narod, to nije

čudo i narod ima prav. Najzadnjić ako pop nije dober, i pijaec je, se narod buni proti njemu, pak se tak more i proti drugomu, koj nevrši svoje dužnosti.

Dragi čitatelji, koji imate decu, osvedočite se, kuliko vam deca znaju i jeli su se deca navčila magjarski. To je jako znamenito, da deca znaju državni jezik. Kuliko i kuliko megjimurskih sinov je vu visokih službah jer su verni sini ove domovine i poleg toga su gizdavi, da su megjimorci. Dēnes po čelim svētu moreš iti sa magjarskim jezikom. Vu Ameriki 2 milijuni magjarov živiju, idi vu Grač ili vu Beč ili vu koje god mestu svigdi najdeš magjarski znajuće ljudi, a ktomu još ti dva jezike govoriš.

Poštujte školu i naučitelje, jer njim narod najviše more zahvaliti.

KAJ JE NOVOGA?

— Imepomagjarenje. Kr. ug. ministar od nutrašnje poslov je dopustil, da Hirschon Emanuel csaktornjajski stanovnik svoje predime na »Halasz« magjarizira.

— Exhumiranje. Barun Knezevich Viktor štridovarskoga vlastelina stareši brat, Konstantin barun je još u 1890. godinu umrl u Konšćini, gde su ga i zakopali. Vezda je Knezevich barun tak odredil, da se njegov brat exhumera i nek se mrtvo telo na Štridovaru u obiteljsko grob polozi na vekičevno počinek. Exhumirana strvina je juniuš 9-ga dana odvečer dolazila iz Varazdina na Csaktornja, i odonut su na Štridovar odpremali. Exhumirano strvinu su juniuš 12-ga dana zakopali.

Smrt grof Zrinyi Mikloša.

Negdašnji medjimurski kapitan, Hrvatske zemlje ban, celoga kerščanskoga svēta branitelj, naj poglaviteši magjarski vitēz, pogan turčina božji bić, je tu prinas vutem slavnim Medjimurju, vu kursanski šumi žalostnu smert podnesel.

Evo vam spisem, kak se to dogodilo!

Dobit je glas Zrinyi po jednim prijatelju, da naj se čuva jerbo švabi, tojest austrianci pogubiti ga očeju i da je već pogodjeni razbojnik, koj se zavezal, da njegovu plemenitu dušu na drugi svēt spravi.

To nije bilo tajno pred njim i zato odgovori: Mislim, da sem već vnoگیput po kazal, da nisam straho pred smrtjom.

Vu ono vrēme je glasoviten varaš bil Csáktornya i vnoگیput su velika gospoda pohodila Zrinyia vu vezašnjim starim gradu. I on žalosten dan je imal vnoگو gostov, da je žuhko smert podnesel. Vu spomenjku je nešči preporučil, da dobro bi bilo na vadasiju iti. Zrinyiu se dopadne ta zabava i odmah odredi slugom i drugi družini, da naj pripraviju se, kaj je potrebno za vadasiju. Već je sve gotovu bilo, kad stupi vu

grad Paka lštvan kursanski logar. Glavu med ramena potegne i skrvoločnim pogledom javi oberjageru, da je vu šumi sve vredeu. Zatam pak se ogledne okolu, kak cigan, da oće krusti i išće nekoga s očima.

Za malo vrēme odpreju se vrata i dojde vun Zrinyi svojemii gosti, koji su pozvani bili na vadasiju. Zrinyi je bil naj veseleši mednjimi.

Da su već na konje spskakali, dojde vun grof Zrinyi. Petra kći Zrinyi Ilona, koji ga bit denes nēga para vu magjarski historiji i išće strica Mikloša.

Kada ga spazi, hitro stupi knjemu ogrli ga za šinjak i suznatemi oči ga prosi:

— Dragi moj stric, ako me samu malo vu srdcu imaš, onda budem te nekaj prosila!

— Samu mi zapoveć, odmah ti je želja zvršena!

— Nikaj drugu te nebudem prosila, neidi denes na vadasiju.

— Zakaj! draga ružica moja?

— Neznam ti povedati zakaj! Ali tak mi je žalostna i po kvaplenu srdce, kak dabi se stelo razpoćiti. Tak čutim vusebi, da denes se nebude dobro pripetilo stobom. Ova čutljivost nigdar me još nije vkanila.

— O ti draga moja golubica, nikaj se naj ti bojati. Znaš dobro, da se ja ne prestrašim tak lahko. Nebudem tak fletno poginul. Življenje pak nam je i tak vu Božji rokaj.

— Oh! stric dragi! ali da te ja jako lēpo-lēpo prosim, samu denes neidi!

Ban se smejuć obrne proti bratu k Petru i veli:

— Tvoja pucka je brščas nekaj počula, da bude veliki račun imala s materjum, zato me zastavla domaj. Snoboki su tu, pak se boji sama domaj ostati.

Ilona veli:

— Ja neznam za nikakov račun.

— No denes budeš već znala.

— Ja sem pokorna, samu moju prošnju poslušni, veli Ilona i toči suze, kak džđđ.

Ban prime za ruku Ilonu i su ju skušuje.

— Naj se tak tužiti i plašiti za menē, draga ljubezna čerćica. Kada sem po noći i po dnevu se tukel s pogani, ti si bila prva, koja si mi sablju vu rake dala. Denes pak da idem na zabavu se tak plašiš. Vu čeli okolici ga nē jednoga turka, a vu susjedstvu bude vadasija, odkud za čas dimu dojdem.

— Bog vas čuvaj! veli Ilona i zvetikim platom odide nutri.

Ogenj. U Njireštalva občini je tekućeg meseca 4-ga dana ogenj bio, kaj je munja zrokuvala. On dan poslie podne je velika bura bila, i stréla je nutarvudrila mlajsemu Jalusić Janošu u skedenj, kaj se je na hitroma i na žitnicu rezširil i obedvé zidanice pod jedne ure su na čistoma zgo-rele. Kvar je 1 jezero 280 kurun, ali ovo je osjeguravano bilo.

— Svadljivi momak. Tušek Ferenc calfadomski stanovnik je još u minulém mesecu 29-ga dana svojega otca, Tušek Mi-halja zbil, tak, da je na otcu težke rane zrokuval. Lépoga i miloga sineka su k sudu prékdali.

— Vkradjeno oružje. Klobučarić Janoš delejški stanovnik je svoje lankaster oružje pri Golub Janoš uhjegjskomu stanov-niku u odprti kolnici ostavil. Kada je nazaj došel, već je ne našel oružje. Ali žandari su seznali tolvaja. Jeden tamošnji stanovnik je vkral pušku i za 10 kurun prodal. Tol-vaja i jataka su k sudu prékdali.

— Tolvaj. Letena Andras bottomnjais-komu stanovniku su ne zdavnja 14 kurune vkrali, koji penezi su u postelji vu jednim žepnim rubcu bili zavezani. Žandari su ci-naca već vlovili i njega pri sudu najjavili. Iz toga se samo to more učiti Letena And-ras prijatelj, da ako ima peneze, to naj nese u kassu, ali pak nek je drži na dobri mesti.

— Košuth Lajošova rodna hiža. U Monoku (Zemplénvarmegija) su s liépim mramortablom okinjčili onu hižu, u kojim se je Košuth Lajoš narodil. Na spomenik-tabl gornjih stranu je iz bronza naprav-ljeno Košuthov kip, i pod kipom je ov na-pis u mramoru: Vu ovi hiži se je narodil Košuth Lajoš 1802. septembar mesec 19-ga.

— Samoubojni gospodar. U Kest-helju se je Kišš Lasló, od gospodarstvene akademie prvoga razreda slušatelj na smrt strelil. Mladi slušatelj se je uvijek zabavljaj i polek toga tuliko duge napravil, kaj je ne mogel v red donesti. Njegov otec je Kišš Gjörgj budapeštanski profesor.

— Smrtna nesreća s oružjem. U hegjalušiskim vlastelinstvi se je od vlaste-linstvo jeden pazitelj od divlje, s Erdős Janošom pred kiše u žitnicu spravil. Nutri u žitnici pazitelj je Erdősa na to učil, kak

treba s oružjem baratiti, ali med tém se je puška puknula i kuglja je tak oranila Erdősa, da za kratke muke je ov umrl. Proti pazi-telja su izragu podigli.

— Grabežno umorstvo u Temeš-varu. Tekućeg meseca 10-ga dana poslie podne med 1 i 2 ure strahovito grabežno umorstvo se je pripetilo u Temešvaru na najprometneši mesti, u nutrašnjim varašu stojeći Erdő-ulici. Nepoznati činaci su vmorili i vanrobili Löwinger Ferenca, od braća Lö-winger zalagaonice druga, kakti vlastnika. U zalagaonice skladišti okoli tretje ure su našli umorjenoga človeka. Činaci su s Browning-pistolom strelili na njega, jeden puc mu je celo, a druga kuglja pak srce dostiglo. I ovi dvé hitaci bi Löwingeru smrt zrokuvali, ali galženjaki su ne bili stém zadovoljni, nego od stolec nogom su mu glavu razkolili i na sinjaku više, jako gliboke nožpikanje zroku- vane. Redarstva izragu je odlučila, da su ubojnici čudaj peneze i nebrojne ciéne dragulje vkrali. On dan čeli poslie podne su redari iskali činace, svikam telegrafično gori-pozvali od bližnje i dalešnje varaše redare, da nek vloviju ove galženjake. Ali sve je zabadavo bilo. Odvečer su na nadkapitanstvo to prisaptnuli, da je jeden krvnik Balazš Ivan, veckrat káštiguvani lagabunt morel biti, koj s gosleskatuljom u ruke na hitroma je skočil preko Gjarvaraša iz varaša. Balazš je temešvarski človek, delati neče, je pote-puh, od kojega su pollam ustanovili, da je on dan pred poldne u nutrašnjim varašu vu zalagaonici jednoga Browning-pistola ku-puval. Pri svoji maleri je stanuvaj Balazš, ali poslie podne je ov človek izniknul, ne su ga mogli najti detektivi. Zločinaci su s velikom huncfutarium ovo grabežno umorstvo napravili. Naime jeden med njih je redarstvo-opravu na sebe vzel, i počekal je, dok je Löwinger dimo došel na obed, na kam se je i on pollam ta žuril. — Nek se žuriju u zalagaonice gospon Löwinger, nutarkrčeci su hodili u promet, koj su na čistoma spraznili — rekeli je taj činacec. Zalagaoni-čar, koj se je na ove réče prestrašil, žuril se u promet, gde su ga onda već tamo čekani na dvor spravili i u skladištu umorili. Dragulje, čudaj peneze pak odnesli.

— Potres. Med južne i severne Ame-

rike leži Mexiko država, U minulém tjednu je u ovi državi tak veliki potres bil, da su jezeropetsto ljudi umrli. Kvar je po prilici dvajsticeterimilijun kurun.

— Ogenj na kupalištu. Veliki ogenj je bil junius 9-ga dana na Ruskaviec (Galicia) kupalištu, koj je med kupalistnegoste velikoga biša zrokuval. U ognju su dva deca zgo-rela, i ogenj je uništil od varaša špitala i šest druge hiže.

— U plamnu stojeći varaš. Mias varaš u plamnu stoji. Do vezda su dvésto hiže zgo-rele. Više ljudi su svojega života zgubili u ognju.

— Krvni mernik. U Saloniki (Turska) je jeden taljanski mernik Scherer zvanoga nemškoga mernika na smrt strelil. Krvnik je onda samoubojnik postal.

— Soldatim tragédija. U Triestu od drugoga obkoptnik-bataljuna jeden razred je junius 9-ga dana na dvé barki vanisel na Eiš rieku na vježbanje. Jedna barka se je na hitroma goriobroula i šest soldati su u vodu opali. Tri soldati su srećno na brezuljk plavali, ali drugi tri su se u vodu vtopili, i do vezda njezine mrtvoliélo su još ne mogli najti.

— Pronevjerjenje. Babčanji Matjaš, od zomboljaiske Pannonia-paromlin direktor je 65 jezer kurun pronevjeril. Babčanja je temešvarsko redarstvo uhitilo. U minulém subotu je bil na izjavi pri sudu, i ovdje je skrušeno izjavil pronevjerjenje. Paromlindirek-tor ima suprugu i tri odrastene díce.

— Gjörskomu biskupu ustolidba. Junius 18-ga, tojest denes je Varady L. Ar-pada, na novo imenovanomu gjörskomu biš-kupu ustolidba. Na installaciju nazočen je i grof Zichy Janoš kultusminister.

— Samoubojstvo. Junius 9-ga od-večer, u Budapeštu pred orsačke hiže polek Dunajkupaliste je jeden 25—26. godine stari crno odielni mladi človek u Dunaj skočil i u talese izniknul.

— Nesreća na Dunaju. U minulém subotu u Budapeštu polek Erzébet mosta je Konrad Janoš supruga, jedna 60 godine stara hizameštrica u Dunaj opala. Horvalh Mikloš i Varga Imre kočijasi su ju iz vode vanbranihi, i onda branitelji u Rokuš-špital spravili.

Ban smejuć veli Petru :
— Brat! Ostani ti domaj i pomiri llonu, Peter poslušne Mikloša i skoči skonja doli. Mikloš i gosti su zatem odišli. Samu Paka Ištvan ostane odzadi i nekaj pošepetne jednomu slugi, koj je stopram par danov vu službi pri Zrinyju.

Tomu galženjaku se oči divji blisneju i samu tuliko veli Paki :
— Denes!
— Či bude moći.
— Išci priliku!
Po ovim govoru hitro se obrne Paka i odide. Kada vu kursansku sumu dojdeju, ban se popiči.

— Hudo zlamenje! veliju okolu, jeli nebude lllona istinu imala. Obrnemu se nazaj, još nije kesno!

Ban je niti čuti ne štel od toga. Vudri konja i skoči vu šumu.
— Sreća i nikaj drugo! to je moja reč — veli ban. Prikapci si vadaski nož, prime pušku vu ruke i veli :
— Doklam budem ovo pušku vu rukaj imal, ne bojim se nikakvoga orlona, makar i dvé glave ima.

Počmeju vadasiti i već je večer doha-

jal još su ne mogli nikakvu vekušu zvér do-biti na cil. Ban veli družiti :

— Itak je lllona istinu imala, tak nesrečne vadasi je sem još ne imal.
— No! to nam najbude najveksa nesreća, veli jeden gost.

Vu ovim hipu, dojde iz šume Paka i javi banu, da ne dalku su divje svinje.

Ban odmah zgrabí pušku i sam ide vu gošaru. Paka za njim. Za kratku vréme pokaže Paka jednu veliku prasicu. Ban k obrazo stisne pušku i doli strelí prasicu.

Vu ovi sekundi zereči leli kanžor divji na bana.

Ban hitro zmekne vun noža i tak čeka kanžora. Pred svetlim nožom se prestraši merosec i malo postoji. Ve je bila prilika Paki, da strelí strahovitnu zvér. Hotonče nije štel. Vu drugi minuti skoči merosec vu nož tak, da i bana prehiti. Vezda je skočil Paka i tak vudri bana s okovanum puškom po glavi, da se mu je razkolila.

Doklam su na veliki krič i drugi dobe-zali, zatoga je i plazérani merosec nesterič včehnul strašnemi klebi Zrinyja, ali nije smrtné rane na pravil. Paka pak je javil, da je merosec zaklat bana. Razkoljenu glavu

su ne videli, pokedob je Zrinyi velike lasi nosil.

Tak je preminul grof Zrinyi Mikloš 1664. leta nov. 18.

Krič i olač je bil po čeli Europi, naj vekši pak vu Csáktornya gradu. Komu je naj vekši neprijatelj bil Zrinyi, turskomu caru, i on se je zalostil za njega. Gda je VII. Sándor rimski otec papa počul ovu žalost, na kolena se je hitil i onak je točil žuhke suze.

Samu vu Beču je bilo veliko veselje. Paka je zniknul iz Kuršanec i pollam je bogat človek bil. To je dobil za smrt Zrinyja.

Mrtvu telu su vu pautinski cirkvi pri Svetjeleni zakopali.

Naj počiva vu miru Božjem.

Sráy Ferenc.

Crnac i njegov prorok.

Nieki sveučilištni profesor išel je prije nekoliko godinah na jug saveznih država, da tamo promatra potemnenje sunca, koje se je baš samo onde moglo dobro videti.

U večer prije toga veli staromu tamoš-

— **Tolstojov imetek.** Ruski ministarsavjet je ustanovio, da Tolstojovoga imetka, Jasnaja-Poljanu za polđrugmilijun rubel će kupiti.

— **Zgoreta občina.** U Allostepano (Arvavarmegija) občini je u minucem petek oženj nastal i od 52 hiže su 48 zgorele. Oženj je iz vužanja postal. Dva deca su izniknuli; tak misliju, da su se ova deca u ognju uništili. Od hiže najveć stran je tri bilo osjeđevano. Kotarski sudac je med pogorelce 120 hleb kruha dal za prvo pomoć.

— **Prijeli su temešvarске krvnike.** Predi u jednim glasu spisali smo, da Balaz Istvan potepuh je u Temešvaru Löwinger Ferenc tamošnjega zalagaonica vlasnika na smrt strelil i iz zalagaonice više penze i dragulje vkral i izniknulo. Balaza je friško dostigla Božja sud. Na treći dan, tojest u minucem ponedelk u jutro su temešvarski redari Kovač Barna Jozeľ zandarstraža mester Balaza na Kishegješü vlovili pri svoji zaručnici Harak Mariji. Balaz Istvan je još u postelji lezal, kada su od oblast ljudi u sobu stupili. Obledel je kak stena, kada je redare spazil. Balaza su odmah rotili, i na to je on valual, da je on umoril Löwingera i odmah je prek dal redarom penže u dragulje. Krvočnošć je ne sam on napravil, nego njemu je pomagat i njegov svak, Felber Lajos zvani paromlinski tezak. Redari su Balaza, njegovu zaručnicu, Felbera i njegovu suprugu na Temešvar odegnali.

— **Strelila je svoja mužja.** Emödi Istvan kispešćki fabrični tezak oved je črez više godine u hudim odoasaju živel svojom suprugom. Emödi se je jako rad zabavljat s pajdasicemi, kojega je za radi toga supruga ostavila i drugam išla stanovat. Suprug je nju u minucem subotu opet pobajal i prosil je, da nek se pomiriju. I tam je ostal Emödi na zeninu stan. V nedelju jutro su se opet, na novic posvadili, i muž je srdito u krėmu išel. Kada je poldne pujan dimo došel, razdražena žena je revolvera napre vzeła i trikrat na Emödi strelila. Jedna kuglja je na smrt trefila supruga, koj je skupa opal i odmah umrl. Redari su krvnu ženu ubitili.

— **Devetnajst stotinka.** U minucem nedelju u Budapeštu je Šipos Andraš kočijas nutarvdrl v Rauchberger Daniela promet.

njemu crncu, kojega je već od prije poznal: »Čujete Tom, ako budete sutra vaše kokoši opazivali, to ćete videti, da budu već u jedanajst sati pred poldan na sied se borile, kak dal je već.«

»Stari crnac je bil osupnjen te je dvojil nad tim nenavadnim prorocanstvom, da bi se tobog kokoši pred poldan na sied borile, ali se je osvieđočil, da se je drugog dana izbilja u jedanajst sati pred poldan zatmičilo, a kokoši su izbilja svoja sedala poiskale.«

Zadudjenje staroga postenjaka Toma bilo je izvanredno, te je zapital profesora: »Gospodine professore, kada ste vi već za to znali, da budu danas kokoši već u jedanajst sati se na sied borile?«

»Da sam ja to znal, tomu je već po prilici jedna godina,« bil je profesorov odgovor.

»Ah, kak je to moguće!« — krikne stari Tom, kojega je taj odgovor učenjaka iznemadil, dotično zapanjil. — »kak je to moguće? Em prije godinu dana ove kokoši još nisu bile niti izvalene!«

Em. Kollay.

Gori je tri ormara i 19 komad sto trunje je odnesel.

— **Samoubojni soldati.** Bretter Akos, 22. godišnji krojačpomoćnik, kojega su lani u proljeće asenterali za soldata k 22-mu honvédpešićkomu regementu, se je u Marošvašarhelju s soldačkom oružjem na smrt strelil. To piše u jednim listu, da nemre već služiti pri soldačiji, ar njegov strazamešter ga uvjek sekera. — Rusćak Andraš od 16-ga topnikregementa prosti kanouer, se je u minucem petek polek Kašša varaša u Jehodna-zvanim logu obesil.

— **Zgoreta sagfabrika.** U Berlinu (Nemskiorsag) vu Feibisch-zvanoj sagfabriki je u minucem nedelju oženj nastal, koj je od fabrike zidanice na cistoma pustošil. Kvar više milijun marke iznosi.

— **Samoubojni ludoviceumski pitomac.** Vu Budapeštu u ponedek odvečer, od Ludovika Akademije jeden pitomac: mlajši Weirich Frigješ se je s revolverom u glavu strelil i odmah umrl. Samoubojnik je još 19. godine stari bil, i u minucem oktobar mesecu je došel u soldačku školu, vu Ludoviku. Otac mu je Weirich Frigješ, nagjenjedski reformatski svećenik.

— **Jednoga otca trağedija.** Kolimađer Lajos eperješki stolarmješter je u minucem nedelju svojega nestašanoga sina tak zbil, da je dēte omedlelo. Prestrašeni otac u onim znanju, da je svojega sina zaklal, na jedno drēvo se je obesil.

— **Egzamen.** Tragični slučaj se je pripetil u Budapeštu, vu Munkačy-uličnim gimnazijumu. Jeden mali diak, Molnar Janoš, koj u tretjim razredu hodi, je na egzamenu iz uemškoga i iz geometrije hudo odgovoril. U onim strahu, da bude prepal, se je u školi na jednim vkraj ležećim mestu obesil. Još su ga u vremenu spazili i njega za život obranili.

— **Plemenito živad razdelenje.** Med Csaktornja Okolični Gospodarstveni okrug člane se budu za plemenje plemenite živade razdelili tak, da člani budu mesto plemenite živade u mienanje ranu takve fajte i spolne občēnite živade nutar služili.

Na razdelenje samo orpington kokoti, pekingski race, emdenski gusaki i bronž pura kokoti dođu.

Koj od ove plemenite živade hoće u mienanje vzeti, nek to odmah najavi k Beszterczy Gabor gospodarstvenomu professoru, od gospodarstvenoga okruga tajniku; jer od poljedelstvenoga ministra date plemenite živade se budu u onim redu rezdelili, u kakvim redu su se člani za ove živade najavili.

— **Zastupnik zbiranje u Szegedu.** U Szeged varaša prvim kotaru je do vezda barun Banffy Dező bivši ministarpredsjednik bil orsački ablegat. Banffy barun, kak smo to već pisali, je umrl. Na njegvo mesto je tekućeg meseca 14-ga dana bilo zbiranje. Dve kandidati su bili, i to: Eötvös Karolj i barun Gerliczy Ferenc, obedvė od munkapárt stranjke. Zbiranje se je u redu on dan v jutro ob 9 uri hapilo, i trajalo je odvečer do 9 ure. Barun Gerliczy je I jezero 272, a Eötvös 971 volume dobil. Dakle Gerliczy baruna su u Szegedu za orsačkoga zastupnika zbirali na Banffyovo mesto. Gerliczy je na automobilu došel u Szeged, kada mu je predsjednik mandatura prek dal, njegva stranka ga je s muzikom sprevaljala u Europa-svratištu na stan. Za zbiranje je u svratistu veliki banket bil.

— **Ploha u Fiumi.** Juniuš 14-ga vu zorju je ober Fiume varaša moćna ploha

hodila s bliskanjem i munjavicom. Ploha je više, kak jedne ure trajala. Čatni su se vanzlejali i niske mesto u čelim varašu na pod vodu došli Vatrogasci i redari su na više mestah vanišli. Strēla je na više mestah doživudrila. Za plohum je mirni dezdj došel, koj je samo okoli poldne postal. Zrak se je jako dolihladil. — I mi smo to hladjenje čutili, jer u čelim Medjimuru bormes je ne bila toplina u minucem tjednu.

Nekaj za kratak čas.

Pazljiv doktor.

Jeden mladi doktor je na selu službu zadobil, pak da se selske navade privči, pela ga njegov stari kollega k svojim betežnikom. Medju više betežnikov, dojdeju vu jednu siromušku kalupčicu, vu kojoj je jeden teško betežen mužkarec lezal. Stari doktor posle točnoga previziteranja s ostreimi rećmi zašpota betežnika:

— Jeli ne sem vam povedal, da voće nesmete jesti!? Ve ste si betega s nepokornostjom pohujšali!

Betežnik se jako zgovarja, da je sada niti ne videl, od kada mu je gospon doktor prepovedal jesti, a još menje jel.

— Kaj vraga tajite, vi ste dinju jeli. Kada je betežnik još i nato tajil, reće doktor mirno: — Glejte prijatelj dragi, vi ste dinju jeli, i to vodena s črlenim mesom. Vidim od pojavljenja vašega betega. Bole je, ako pripoznate vašu falingu, pak strogo održavate moju naredbu.

Na ov odlični govor se betežnik povdal i sramežljivo valual, da je istina. Nego od vezda bude posluhnul tak veliko učenoga človeka.

Mladi doktor je komaj čekal, da iz hiže vun dojdeju, gde je odmah zapital svojega starešega kollega: Naj glasoviteši professori sveučilišta su me vučili, ali to nēsem od njih nigdar čul, kak je moći spoznati, da nekoj betežnik je sada jel i još to, da je taj sad grčka dinja bila. Kak je to moguće?

— Glejte prijatelj moj, reće stari doktor: osim znanosti mora človek vu sobi betežnika sve opaziti. Pod posteljom boleštnika je bil jeden komad grčke dinje, vu koju je još i kranjčec zapičeni bil. Od toga je betežnik jel, a kada je nas opazil, je hitro pod postelju skril; tak znam, da je isti dinju jel.

Mladomu doktoru je to dobra lekcija bila. Kada je već sam svoje boleštnike pohajal, je od svojega jednoga betežnika meso jesti zabranil. Došavši k tomu štercu betežniku, fest ga kara, zakaj je meso jel, kad mu je on to prepovedal. Betežnik se zabadava brani, da je on šterc i da njegva kasa ne segne nato, da bi on meso mogel jesti. Ali doktor ne pušti, potverđjiva, da je meso i to konjsko meso jel, jerbo vidi mu na pohujšanju njegovoga betega.

Je, ar se je pod posteljom jedna konjska koža susila.

Figyelmeztetés!

Az utóbbi időben a mi kintőn és igen kedvelt zsi-varka hüvelytként a

RIZ ABADIE-t

sokféleképen utánozzák és hozzáik forgalomba, miért is kérjük tisztelt vendőink az ABADI névre különösen ügyelni. Övökodást ajánlunk minden silány áruval szemben, mivel czekek a törvény teljes szigorával fogjuk üldözni.

Société des Papiers Abadie.

Csak
ANIMO

pezsgőt
igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

971-30

2, 3 és 4 szobából és minden
hozzátartozóból álló

lakások

kiadandók.

BECSAY ALBERT
Csáktornya.

Ugyanott egy szép tehén bor-
júval együtt eladó.

641 2-9

SÜMEGI MÉSZ A LEGJOBB!

Az építendő közönség szíves tudomására
hozzuk, hogy I. rendű, fival égetett, por-
és kőmentes, évtizedek óta elismert leg-
jobb minőségű

szümeგი meszünk

kizárólagos elárutási jogát Muraközre és
Horvátországra **APPEL GÉZA** meszkeres-
kedő csáktornyai lakosra (a lakotnya mel-
lett) ruháztuk, kinél ugy waggonként,
mint kiesinyben, kerül eladásra, miattal
honi gyártmányunk, mely minőség tek-
intetében a külföldi (stájer) meszet na-
gyon felülmúlja, azzal ár tekintetében is
versenyképes.

636 3-6

Tisztelettel

Első sümeგი meszgyár

SÜMEG (Zala megye).

SÜMEGI MÉSZ A LEGOLCSÓBB!

MOTOROK!

921 7-10

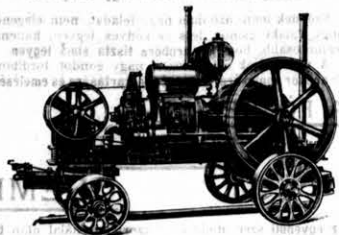
Legjobb, legmegbízhatóbb üzemű, benzínmotorok, cseplőkészletek,
benzínmotoros magánjárók, eredeti svéd nyersolajmotorok és
szívógázmotorok kedvező fizetési feltételekkel, több évi jótál-
lással kaphatók:

Karczag Testvéreknél

Budapest, V., Aulich-utca 7. szám.

Árjegyzék és költésértés ingyen és bérmentve.

.. Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű ..
eredeti „OTTO“ motorok

benzín-benzol-petrolin-szivogáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

752 14-36

FRITZELAKK a legjobb
padlófesték
házi használatra.
NUMATA a legjobb
zománc-lakkfesték
bútorok, ajtók stb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIDÓS!

Használatban a **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etikettre;
minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: Graner Testvéreknél Csáktornya.

600 7-10

1409/911.

Hirdetmény.

Drávaszentmihály község képviselőtestületének véghatározata alapján, közhírre
teszem, hogy Drávaszentmihály község

vadászati joga

Drávaszentmihály községben 1911. évi július hó 5-ik napján d. u. 3 órakor a köz-
ségbíró házánál nyilvános árverésen, 1911. évi augusztus hó 1 napjától 1917. évi július
hó 31-ik napjáig terjedő 6 (hat) évi időtartamra legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Kiküldési ár és bánatpénz 50 korona. — Részletesebb feltételek a csáktornya-
vidéki körjegyzőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csáktornya, 1911. évi június 15.

648 1-1

PLICHTA BÉLA, körjegyző.

1749, 1911.

Árverési hirdetmény.

Csáktornya község képviselőtestületének VI/5. 1911. sz. határozata folytán hirdet-
tetik, hogy a községi

vadászati jog

folyó év június hó 27. napján d. u. 3 órakor a községházán folyó év augusztus
hó 1-től 1917. év július hó 31 napjáig terjedő 6 évre nyilvános árverés útján bérbeadatik.
Az árverési feltételek ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Csáktornya, 1911. június 11.

Dénes Béla
közig. jegyző.

647 1-1

Petrics Ignác
közs. bíró.